

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

# ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน: กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

อาภารัตน์ อิงคภากร ศศ.ม.

นาค พันธุ์นาวัน Ph.D.

สาขาการบริหารและพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันรับ: 12 มิ.ย. 2561

วันแก้ไข: 2 ก.ค. 2561

วันตอบรับ: 9 ก.ค. 2561

บทคัดย่อ จากสถานการณ์ของประชากรในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรในวัยเด็กลดลง แต่ในขณะที่ประชากรในวัยสูงอายุกลับมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา ดังนั้นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ โดยวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือประชาชนที่มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 188 คน เลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุแบบขั้นตอน ทดสอบค่าความเชื่อมั่นโดย KR-20 และ Cronbach's Alpha coefficient กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระที่ทำนายตัวแปรการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในรายด้านและภาพรวมมีดังนี้ (1) การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ มีตัวแปรอิสระ 6 ตัว คือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 22.6 ระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 31.7 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ร้อยละ 36.5 การเห็นประโยชน์ด้านสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 38.7 สถานภาพสมรส ร้อยละ 40.2 และรายจ่าย ร้อยละ 42.7 (2) การเตรียมความพร้อมด้านสังคม มีตัวแปร 5 ตัว คือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 28.2 การเห็นประโยชน์ด้านจิตใจ ร้อยละ 33.7 ระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 35.6 รายได้ ร้อยละ 37.6 และการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ร้อยละ 39.5 (3) การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย มีตัวแปร 4 ตัว คือ การเห็นประโยชน์ด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 12.3 การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ร้อยละ 16.0 การมุ่งอนาคต ร้อยละ 18.7 และระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 20.6 (4) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ มีตัวแปร 6 ตัว คือ การเห็นประโยชน์ด้านจิตใจ มีผลร้อยละ 17.4 การรับรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ร้อยละ 21.3 หนี้สิน ร้อยละ 24.3 อาชีพ ร้อยละ 27.3 การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ ร้อยละ 30.3 และการมุ่งอนาคต ร้อยละ 32.6 (5) การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม มีตัวแปร 5 ตัว คือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 26.7 การเห็นประโยชน์ด้านสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 32.3 การรับรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ร้อยละ 38.3 ระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 42.7 และหนี้สิน ร้อยละ 44.6 จากการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรหลักที่มีอิทธิพลคือ การมุ่งอนาคต มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน ทั้งในรายด้านและภาพรวม

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม, การรับรู้, การเห็นประโยชน์, การมุ่งอนาคต, วัยสูงอายุ

## บทนำ

จากสถานการณ์ของผู้สูงอายุในปัจจุบัน พบว่าประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 และคาดว่าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2564 และเมื่อเข้าสู่ พ.ศ.2578 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด ซึ่งจากการคาดการณ์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานอื่นๆ พบว่าในปี พ.ศ.2563 ประเทศไทยจะมีประชากรสูงวัยจำนวน 12.6 ล้านคนจากจำนวนประชากรรวม 66.0 ล้านคน และคิดเป็นร้อยละ 19.1 ของประชากรรวม<sup>(1)</sup> จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เกิดขึ้นนั้น อาจทำให้เกิดภาวะการพึ่งพิงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งพิงในด้านเศรษฐกิจ การพึ่งพิงด้านการดูแล และการพึ่งพิงทางด้านสังคม จิตใจ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และอาจทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา อาทิ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านสังคม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศศิพัฒน์ ยอดเพชร ที่ระบุว่า จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรอย่างรวดเร็วนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม<sup>(2)</sup> ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงเป็นวัยที่ต้องการการดูแลตั้งแต่ก่อนที่จะมีการเสื่อมสภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุอาจมองได้ 2 ประเด็น โดยประเด็นแรก คือ การดูแลตัวเองก่อนเข้าวัยสูงอายุจากตัวประชาชนเอง โดยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ครอบคลุมทุกด้าน และอีกประเด็นหนึ่ง คือ การเตรียมความพร้อมจากรัฐบาล โดยที่รัฐบาลจะต้องมีการจัดสวัสดิการในการดูแลผู้สูงอายุและต้องมีการกำหนดนโยบายในการที่จะให้สังคมไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ โดยที่การจัดสวัสดิการและการกำหนดนโยบายของรัฐบาลนั้นควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุนั้น ต้องมีการประสานกันทั้งฝ่ายประชาชน และรัฐบาลเป็นตัวร่วม

สนับสนุน และในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมแก่ประชาชนในการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ จะเห็นได้จากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ และการเตรียมการก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ดั่งยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ<sup>(3)</sup>

แต่อย่างไรก็ตาม การเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุจะต้องเกิดจากตัวประชาชนก่อน เพราะสิ่งเหล่านี้ถ้าประชาชนตระหนักและเห็นความสำคัญย่อมจะมีพฤติกรรมในการเตรียมความพร้อมเพื่ออนาคตของตนเองดังที่ เฉก ธนะสิริ ได้ให้ความคิดเห็นว่าการเตรียมพร้อมดูแลร่างกาย และจิตใจตั้งแต่วัยหนุ่มสาว จะทำให้เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีสุขภาพที่ดี และเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ<sup>(4)</sup> ดังนั้นการเตรียมความพร้อม ควรเริ่มตั้งแต่วัยหนุ่มสาวระหว่าง 30 - 35 ปี เพราะช่วงวัยหนุ่มสาวเป็นช่วงวัยที่ได้ผ่านการทำงานมาไ้ระยะหนึ่ง ซึ่งถือว่าช่วงวัยนี้จะเริ่มมีการสร้างความมั่นคงในชีวิต ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ จึงอาจกล่าวได้ว่าวัย 30-40 ปี เป็นวัยที่มีศักยภาพที่ควรจะต้องมีการเริ่มเตรียมความพร้อมให้กับตนเองเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่เนิ่นๆ เพราะการเตรียมความพร้อมในบางด้านอาจจะต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมที่ค่อนข้างยาวนาน ดังนั้นแล้วถ้าประชาชนมีการเตรียมความพร้อมมาตั้งแต่ก่อนที่จะเป็นผู้สูงอายุ ก็จะทำให้เกิดการเตรียมความพร้อมที่ครอบคลุมในทุกๆด้าน แต่อย่างไรก็ตามการเตรียมความพร้อมจะขึ้นอยู่กับความรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทักษะ ความสนใจของตัวบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับพงษ์พันธ์ พงษ์โสภะ ที่กล่าวว่า ความพร้อมอาจขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ นอกจากนี้ความพร้อมในการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับการศึกษาฝึกฝนเตรียมตัว ตลอดจนความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น<sup>(5)</sup>

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาประชาชนในวัยทำงานอายุระหว่าง 30-40 ปีที่อาศัยอยู่ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ว่าประชาชนทำงานมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างไร และศึกษาตัวแปรอิสระ ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับการเข้าวัยสูงอายุ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และการมุ่งอนาคตที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชน ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและภาคเอกชน ในการให้ความรู้เรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุให้กับประชาชน

### วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ในเขตสายไหม ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane T<sup>(6)</sup> ได้ขนาดของตัวอย่าง = 187.79 คน ผู้วิจัยจึงเก็บขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้จำนวน 188 คน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ครอบคลุม 3 แขวง คือ แขวงสายไหม แขวงออเงิน และแขวงคลองถนน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน พ.ศ. 2561

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับการเข้าวัยสูงอายุ มีจำนวนทั้งหมด 18 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีจำนวน 6 ข้อ การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ มีจำนวน 6 ข้อ และการรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัย-

สูงอายุ มีจำนวน 6 ข้อ คำตอบเป็นแบบ 2 ตัวเลือกคือ ทราบและไม่ทราบ

ส่วนที่ 3 การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ มีจำนวนทั้งหมด 23 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 6 ข้อ ด้านสังคม มีจำนวน 6 ข้อ ด้านสุขภาพร่างกาย มีจำนวน 5 ข้อและด้านจิตใจ มีจำนวน 6 ข้อ ค่าคะแนนความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ คือ เห็นประโยชน์ด้วยมากให้ 3 คะแนน เห็นประโยชน์ปานกลาง 2 คะแนน และเห็นประโยชน์น้อย 1 คะแนน

ส่วนที่ 4 การมุ่งอนาคต มีจำนวน 12 ข้อ ให้ค่าคะแนนความคิดเห็นเป็น 6 ระดับ คือ จริงที่สุดให้ 6 คะแนน จริงให้ 5 คะแนน ค่อนข้างจริงให้ 4 คะแนน ค่อนข้างไม่จริงให้ 3 คะแนน ไม่จริงให้ 2 คะแนน และไม่จริงที่สุด 1 คะแนน

ส่วนที่ 5 การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ มีจำนวน 26 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 7 ข้อ ด้านสังคม มีจำนวน 5 ข้อ ด้านสุขภาพร่างกาย มีจำนวน 8 ข้อ และด้านจิตใจ มีจำนวน 6 ข้อ ให้ค่าระดับปฏิบัติการออกเป็น 4 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำให้ 3 คะแนน ปฏิบัติบางครั้งให้ 2 คะแนน ปฏิบัตินาน ๆ ครั้งให้ 1 คะแนน ไม่เคยปฏิบัติเลยให้ 0 คะแนน

ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับประชาชนที่มีอายุ 30-40 ปีในเขตบางเขน จำนวน 30 คน ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปร มีดังนี้ (1) การรับรู้เกี่ยวกับการเข้าวัยสูงอายุ ใช้สูตร KR-20 ค่า  $\alpha$  เท่ากับ 0.87 (2) การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ การมุ่งอนาคต และการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ หาค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953, 0.859 และ 0.937 ตามลำดับ

การบรรยายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา คือ จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุแบบขั้นตอน (stepwise multiple linear regression analysis) เพื่อการ

ทดสอบความมีอิทธิพลระหว่างตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับตัวแปรอิสระที่เป็นระดับนามบัญญัติและระดับอันดับ ผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กำหนดค่า 0 และ 1 เพื่อนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

## ผลการศึกษา

### ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

#### 1.1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 1)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.3 และเพศชาย ร้อยละ 36.7 อายุต่ำสุด 30 ปี สูงสุด 40 ปี และอายุเฉลี่ย 35.99 ปี

ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.4 รองลงมาจบอนุปริญญา หรือ ปวส. ร้อยละ 19.7 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ร้อยละ 16.0 จบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 13.8 มีผู้ที่จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 8.0 นอกจากนี้มีผู้จบสูงกว่าปริญญาตรีเพียงร้อยละ 2.1 และไม่มีผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ

กลุ่มตัวอย่างมีสถานะโสด ร้อยละ 51.1 รองลงมาสมรสอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 42.6 และแยกกันอยู่ ร้อยละ 5.9 ที่เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง ร้อยละ 0.5 เป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 34.0 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 19.1 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 18.1 ทำธุรกิจส่วนตัวและแม่บ้านหรือพนักงานเอกชนที่ใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 14.9 และร้อยละ 13.8 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่ำสุด 0 บาท สูงสุด 100,000 บาท และรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 10,326.60 บาท เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า มีรายได้ทั้งหมดต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 67.0 รองลงมา มีรายได้ 10,001 – 29,999 บาท ร้อยละ 28.7 และผู้มีรายได้ 30,000 – 49,999 บาท และมีรายได้มากกว่า 50,000 บาท มีจำนวนน้อย ร้อยละ 3.2 และร้อยละ 1.1 ตามลำดับ รายจ่ายทั้งหมดต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 65,000 บาท และรายจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 16,066.49 บาท เมื่อพิจารณา

รายละเอียดพบว่า มีรายจ่ายทั้งหมดระหว่าง 10,001 – 29,999 บาท ร้อยละ 46.8 รองลงมา มีรายจ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 41.0 รองลงไปมีรายจ่าย 30,000 – 49,999 บาท ร้อยละ 10.1 และมีรายจ่ายมากกว่า 50,000 บาท มีร้อยละ 2.1 มีรายได้และรายจ่ายเพียงพอดีแต่ไม่เหลือออม คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมา มีรายได้และรายจ่ายเพียงพอดีและเหลือออม คิดเป็นร้อยละ 30.9 และประชาชนที่มีรายได้และรายจ่ายไม่เพียงพอมีเพียงร้อยละ 23.4 มีหนี้สินร้อยละ 61.7 และไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 38.3

โรคประจำตัว ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 81.4 และมีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 18.6

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์หาตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยหนุ่มสาวมีดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ (Y1)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรทำนายได้แก่ การมุ่งอนาคตระดับการศึกษาสูงสุด การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย สถานภาพสมรส และรายจ่ายต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ โดยพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ -0.224 ถึง 0.340 (ตารางที่ 2)

สมการที่ได้คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ =  $0.778 + 0.340$  (การมุ่งอนาคต) +  $0.257$  (ระดับการศึกษาสูงสุด) +  $0.435$  (การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ) +  $0.235$  (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย) +  $-0.224$  (สถานภาพสมรส) +  $0.00001201$  (รายจ่าย) จากสมการแสดงว่า การมุ่งอนาคตระดับการศึกษาสูงสุด

การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย และรายจ่ายเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยที่ระดับนัยสำคัญ <0.05 ยกเว้นตัวแปรสถานภาพสมรสหากเพิ่มอีก 1 หน่วยโดยตัวแปรอิสระอื่นคงที่ จะทำให้ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจลดลง 0.224 หน่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถ

สร้างสมการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z (\text{การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ}) = 0.380 (\text{การมุ่งอนาคต}) + 0.201 (\text{ระดับการศึกษาสูงสุด}) + 0.237 (\text{การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ}) + 0.174 (\text{การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย}) + -0.181 (\text{สถานภาพสมรส}) + 0.177 (\text{รายจ่าย})$$

ส่วนรูปคะแนนมาตรฐาน ( $\beta$ ) เมื่อพิจารณาตัวแปร

ตารางที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนวัยหนุ่มสาว จำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล (n=188)

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	69	36.7	รายได้ทั้งหมด/เดือน (หักค่าใช้จ่าย) (บาท)		
หญิง	119	63.3	ต่ำกว่า 10,000	126	67
อายุ อายุต่ำสุด 30 ปี สูงสุด 40 ปี			10,001 – 29,999	54	28.7
อายุเฉลี่ย 35.99 ปี S.D. 3.278 ปี			30,000 – 49,999	6	3.2
ระดับการศึกษา			มากกว่า 50,000	2	1.1
ไม่ได้เรียนหนังสือ	-	-	รายได้ต่ำสุด 0 สูงสุด 100,000		
ประถมศึกษา	15	8	รายได้เฉลี่ย 10,326.60 SD 10,380.032		
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	13.8	รายจ่าย/เดือน (บาท)		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	30	16	ต่ำกว่า 10,000	77	41
อนุปริญญา/ปวส.	37	19.7	10,001 – 29,999	88	46.8
ปริญญาตรี	76	40.4	30,000 – 49,999	19	10.1
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.1	มากกว่า 50,000	4	2.1
สถานภาพสมรส			รายจ่ายต่ำสุด 3,000 สูงสุด 65,000		
โสด	96	51.1	รายจ่ายเฉลี่ย 16,066.49 SD 10,771.427		
สมรสอยู่ด้วยกัน	80	42.6	ความเพียงพอของรายได้และรายจ่าย		
สมรสแยกกันอยู่	11	5.9	เพียงพอและเหลือออม	58	30.9
หม้าย /หย่าร้าง	1	0.5	เพียงพอแต่ไม่เหลือออม	86	45.7
อาชีพ			ไม่เพียงพอ	44	23.4
รับจ้าง	64	34	หนี้สิน		
ค้าขาย	36	19.1	ไม่มี	72	38.3
ธุรกิจส่วนตัว	28	14.9	มี	116	61.7
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	34	18.1	โรคประจำตัว		
แม่บ้าน/ พนักงานเอกชน	26	13.8	ไม่มี	153	81.4
			มี	35	18.6

แต่ละตัว พบว่า มีค่าน้ำหนักการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจที่ระดับนัยสำคัญสูงคือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 22.6 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 31.7 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 36.5 การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 38.7 สถานภาพสมรส มีผลร้อยละ 40.2 และรายจ่าย มีผลร้อยละ 42.7 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจของประชาชนวัยหนุ่มสาวได้ร้อยละ 42.8

## 2. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม (Y2)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรทำนายได้แก่ การมุ่งอนาคต การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ และการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ต่อการเตรียมความพร้อม

เพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม โดยพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ -0.000009493 ถึง 0.410 (ตารางที่ 3)

สมการที่ได้คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม =  $0.943 + 0.410$  (การมุ่งอนาคต) +  $0.360$  (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ) +  $0.222$  (ระดับการศึกษาสูงสุด) +  $-0.000009493$  (รายได้) +  $0.323$  (การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ)

จากสมการแสดงว่า การมุ่งอนาคต การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ และการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยที่ระดับนัยสำคัญ  $p < 0.05$  เท่ากับ 0.410, 0.360, 0.222 และ 0.323 ยกเว้นตัวแปรรายได้หากเพิ่มอีก 1 หน่วย โดยตัวแปรอิสระอื่นคงที่ จะทำให้ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคมลดลง 0.000009493 หน่วย อย่างมีนัยสำคัญทาง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่เข้าทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจในประชาชนวัยหนุ่มสาว (n=188)

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	R	R <sup>2</sup>	R <sup>2</sup> Change	B	Beta (β)	t	Sig
1	การมุ่งอนาคต	0.475	0.226	0.226	0.340	0.380	5.772	<0.001
2	ระดับการศึกษาสูงสุด	0.563	0.317	0.092	0.257	0.201	3.245	0.001
3	การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ	0.605	0.365	0.048	0.435	0.237	4.050	<0.001
4	การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย	0.622	0.387	0.022	0.235	0.174	2.586	0.010
5	สถานภาพสมรส	0.634	0.402	0.015	-0.224	-0.181	2.911	0.004
6	รายจ่าย	0.653	0.427	0.025	0.1201E-5	0.177	2.786	0.006
	ค่าคงที่	0.778						<0.001
					F = 22.441			

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่เข้าทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคมในประชาชนวัยหนุ่มสาว (n=188)

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	R	R <sup>2</sup>	R <sup>2</sup> Change	B	Beta (β)	t	Sig
1	การมุ่งอนาคต	0.531	0.282	0.282	0.410	0.443	6.492	<0.001
2	การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ	0.580	0.337	0.055	0.360	0.241	3.586	<0.001
3	ระดับการศึกษาสูงสุด	0.597	0.356	0.020	0.222	0.168	2.879	0.004
4	รายได้	0.613	0.376	0.019	-0.9493E-6	-0.153	2.591	0.010
5	การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ	0.628	0.395	0.019	0.323	0.141	2.414	0.017
ค่าคงที่		0.943						<0.001
				F = 23.756				

สถิติ (p=0.010) และสามารถสร้างสมการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคมในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

Z (การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม) = 0.443 (การมุ่งอนาคต) + 0.241 (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ) + 0.168 (ระดับการศึกษาสูงสุด) + -0.153 (รายได้) + 0.141 (การรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ)

ส่วนรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัว พบว่ามีค่าน้ำหนักการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคมที่ระดับนัยสำคัญสูง คือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 28.2 รองลงมาคือ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ มีผลร้อยละ 33.7 ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 35.6 รายได้มีผลร้อยละ 37.6 และการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 39.5 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคมของประชาชนวัยหนุ่มสาวได้ร้อยละ 39.5

### 3. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย (Y3)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของ

ตัวแปรทำนายได้แก่ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ การมุ่งอนาคต และระดับการศึกษาสูงสุด ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย โดยพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ 0.159 ถึง 0.333 (ตารางที่ 4)

สมการที่ได้คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย = 0.216 + 0.333 (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย) + 0.276 (การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ) + 0.155 (การมุ่งอนาคต) + 0.159 (ระดับการศึกษาสูงสุด) จากสมการแสดงว่า การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ การมุ่งอนาคต และระดับการศึกษาสูงสุดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอย ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.333 (p<0.001), 0.276 (p<0.013), 0.155 (p<0.012), 0.159 (p<0.037) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสามารถสร้างสมการทำนายการเตรียม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่เข้าทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกายในประชาชนวัยหนุ่มสาว (n=188)

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	R	R <sup>2</sup>	R <sup>2</sup> Change	B	Beta (β)	t	Sig
1	การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย	0.351	0.123	0.123	0.333	0.277	3.533	0.001
2	การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ	0.400	0.160	0.037	0.276	0.169	2.499	0.013
3	การมุ่งอนาคต	0.432	0.187	0.027	0.155	0.195	2.536	0.012
4	ระดับการศึกษาสูงสุด	0.454	0.206	0.019	0.159	0.139	2.106	0.037
	ค่าคงที่	0.216			F= 11.881			<0.001

ความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

Z (การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย) = 0.277 (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย) + 0.169 (การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ) + 0.195 (การมุ่งอนาคต) + 0.139 (ระดับการศึกษาสูงสุด)

ส่วนรูปคะแนนมาตรฐาน เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัว พบว่ามีค่าน้ำหนักการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกายที่ระดับนัยสำคัญสูงคือ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 12.3 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 16 การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 18.7 และระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 20.6 ซึ่งถือว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกายของประชาชนวัยหนุ่มสาวได้ร้อยละ 20.6

#### 4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ (Y4)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของ

ตัวแปรทำนายได้แก่ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ หนี้สิน อาชีพ การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ และการมุ่งอนาคต ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ โดยพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ -0.514 ถึง 0.709 (ตารางที่ 5)

สมการที่ได้คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ = 0.216 + 0.503 (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ) + 0.709 (การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ) + -0.201 (หนี้สิน) + 0.281 (อาชีพ) + -0.514 (การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ) + 0.184 (การมุ่งอนาคต) จากสมการแสดงว่า การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ อาชีพ และการมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยที่ระดับนัยสำคัญ  $p < 0.05$  เท่ากับ 0.503, 0.709, 0.281 ตามลำดับ 0.184 ยกเว้นตัวแปรหนี้สิน และการรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ หากเพิ่มอีก 1 หน่วย



ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่เข้าทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจในประชาชนวัยหนุ่มสาว (n=188)

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	R	R <sup>2</sup>	R <sup>2</sup> Change	B	Beta (β)	t	Sig
1	การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ	0.418	0.174	0.174	0.503	0.304	4.173	<0.001
2	การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ	0.461	0.213	0.038	0.709	0.338	4.307	<0.001
3	หนี้สิน	0.493	0.243	0.031	-0.201	-0.137	2.098	0.037
4	อาชีพ	0.522	0.273	0.029	0.281	0.185	2.976	0.003
5	การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ	0.550	0.303	0.030	-0.514	-0.245	3.062	0.003
6	การมุงอนาคต	0.571	0.326	0.023	0.184	0.180	2.508	0.013
	ค่าคงที่	0.216			F = 14.596			<0.001

โดยตัวแปรอิสระอื่นคงที่ จะทำให้ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจลดลง 0.201 หน่วย และ 0.514 หน่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) และสามารถสร้างสมการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z (\text{การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ}) = 0.304 (\text{การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ}) + 0.338 (\text{การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ}) + -0.137 (\text{หนี้สิน}) + 0.185 (\text{อาชีพ}) + -0.245 (\text{การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ}) + 0.180 (\text{การมุงอนาคต})$$

ส่วนรูปคะแนนมาตรฐาน เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัว พบว่ามีค่าน้ำหนักการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจที่ระดับนัยสำคัญสูงคือ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจมีผลร้อยละ 17.4 รองลงมาคือการรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 21.3 หนี้สิน มีผลร้อยละ 24.3 อาชีพ มีผลร้อยละ 27.3 การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ มีผลร้อยละ 30.3 และการมุงอนาคต มีผลร้อยละ 32.6 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือการ-

เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจของประชาชนวัยหนุ่มสาวได้ร้อยละ 32.5

### 5. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม (Yรวม)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรทำนาย ได้แก่ การมุงอนาคต การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และหนี้สิน ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม โดยพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ -0.152 ถึง 0.373 (ตารางที่ 6)

$$\text{สมการที่ได้คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม} = 0.183 + 0.245 (\text{การมุงอนาคต}) + 0.312 (\text{การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย}) + 0.373 (\text{การรับรู้ นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ}) + 0.230 (\text{ระดับการศึกษาสูงสุด}) + -0.152 (\text{หนี้สิน})$$

จากสมการแสดงว่า การมุงอนาคต การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร  
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่เข้าทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อ  
เข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวมของประชาชนวัยหนุ่มสาว (n=188)

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	R	R <sup>2</sup>	R <sup>2</sup> Change	B	Beta (β)	t	Sig
1	การมุ่งอนาคต	0.516	0.267	0.267	0.245	0.334	5.174	<0.001
2	การเห็นประโยชน์ของการเตรียม ความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ	0.568	0.323	0.056	0.312	0.283	4.187	<0.001
3	ด้านสุขภาพร่างกาย							
3	การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียม ความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ	0.619	0.383	0.060	0.373	0.248	4.382	<0.001
4	ระดับการศึกษาสูงสุด	0.654	0.427	0.044	0.230	0.220	3.967	<0.001
5	หนี้สิน	0.668	0.446	0.019	-0.152	-0.146	2.487	0.014
	ค่าคงที่	0.183			F = 29.316			<0.001

ร่างกาย การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ และระดับการศึกษาสูงสุดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวมโดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นทางบวกและมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอย ที่ระดับนัยสำคัญ  $p < 0.05$  เท่ากับ 0.245, 0.312, 0.373 และ 0.230 ตามลำดับ ยกเว้นตัวแปรหนี้สิน หากเพิ่มอีก 1 หน่วยโดยตัวแปรอิสระอื่นคงที่ จะทำให้ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวมลดลง 0.152 หน่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ ) และสามารถสร้างสมการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$Z$  (การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม) = 0.334 (การมุ่งอนาคต) + 0.283 (การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย) + 0.248 (การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ) + 0.220 (ระดับการศึกษาสูงสุด) + -0.146 (หนี้สิน)

ส่วนรูปคะแนนมาตรฐาน เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัว พบว่ามีค่าน้ำหนักการทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวมที่ระดับนัยสำคัญสูงคือ การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ การเห็น

ประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 32.3 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 38.3 ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 42.7 และหนี้สิน มีผลร้อยละ 44.6 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามคือการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวมของประชาชนวัยหนุ่มสาวได้ร้อยละ 44.6

## วิจารณ์

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยหนุ่มสาวในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในรายด้านและภาพรวม มีดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ พบว่า การมุ่งอนาคต มีค่าอำนาจในการทำนายสูงที่สุด คือมีผลร้อยละ 22.6 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 31.7 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 36.5 การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 38.7 สถานภาพสมรส มีผลร้อยละ 40.2 และรายจ่าย มีผล

ร้อยละ 42.7 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในวัยทำงานเป็นวัยที่มีกำลังในการสร้างรายได้ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิต อีกทั้งมีโอกาสได้รับความรู้ในการลงทุนต่างๆ จึงเริ่มมีการวางแผนด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ประชาชนที่เห็นว่าการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกายตั้งแต่ในวัยหนุ่มสาว จะทำให้มีสุขภาพที่ดี ส่งผลให้เกิดศักยภาพในการทำงานที่มากกว่าตอนเจ็บป่วย และทำให้มีโอกาสที่จะเพิ่มรายได้ให้กับตนเองได้มากขึ้น แต่คนหนุ่มสาวที่แต่งงานแล้วจะมีการเตรียมความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจที่ลดลง เนื่องมาจากความไม่เพียงพอของรายได้และรายจ่าย กล่าวคือเมื่อประชาชนมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้น อาจส่งผลให้เกิดการออมที่ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บรรลุ ศิริพานิช ที่กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมด้านทรัพย์สินเงินทอง โดยการควบคุมค่าใช้จ่ายให้สมดุลกับรายได้ ถ้าพบว่ารายจ่ายมีมากกว่ารายรับ ก็จะต้องหาแนวทางในการเพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่ายลง และจะต้องมีการแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งไว้ชำระหนี้สิน สำหรับการออมเงินนั้น ประชาชนที่มีหนี้สินจะมีการออมเงินได้น้อยกว่าประชาชนที่ไม่มีหนี้สิน เนื่องจากจะต้องจัดสรรเงินส่วนหนึ่งมาใช้ในชีวิตประจำวัน<sup>(7)</sup>

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม พบว่า การมุ่งอนาคต มีค่าอำนาจในการทำนายสูงที่สุด คือมีผลร้อยละ 28.2 รองลงมาคือ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ มีผลร้อยละ 33.7 ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 35.6 รายได้ มีผลร้อยละ 37.6 และการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 39.5 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสังคม อาจกล่าวได้ว่า คนหนุ่มสาวที่มีการเตรียมความพร้อมทางด้านสังคมก่อนเข้าวัยสูงอายุ จะมีการมองอนาคตของตนเอง โดยมีการเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจที่จะทำให้

ตนเองสามารถยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งนำมาสู่การเตรียมความพร้อมทางด้านสังคม คือสามารถพึ่งพาตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นการแก่คนในครอบครัวและสังคม ประกอบกับมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา และมีการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยสูงอายุ จะทำให้มีความรู้ในการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ นอกจากนี้พบว่าประชาชนในวัยทำงานที่มีรายได้ จะมีการเตรียมพร้อมทางด้านสังคมที่ลดลง เพราะรายได้ที่ได้รับมีพอดีกับรายจ่าย ทำให้ยังไม่มีมีการเตรียมพร้อมด้านสังคมในการวางแผนปรับปรุงที่อยู่อาศัยมากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรพิมล เสาะตัน ที่พบว่า รายได้สามารถทำนายการเตรียมการก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุได้ดีที่สุด<sup>(8)</sup>

3. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย พบว่า การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีค่าอำนาจในการทำนายสูงที่สุด คือมีผลร้อยละ 12.3 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 16.0 การมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 18.7 และระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 20.6 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนที่เห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพของตนเอง และมีการรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ จะทำให้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกาย เนื่องจากในปัจจุบันรัฐบาลมีการรณรงค์ในเรื่องการดูแลสุขภาพให้แก่คนทุกวัย เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี ทำให้สังคมได้หันมาให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพร่างกายมากขึ้น ซึ่งจากการรณรงค์นี้ทำให้ประชาชนในวัยทำงานเห็นประโยชน์ของการดูแลสุขภาพก่อนที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ เพราะเมื่อมีสุขภาพที่ดี ไม่มีการเจ็บป่วยก็จะทำให้เกิดศักยภาพในการทำงานและการดำเนินชีวิตที่สูงขึ้น ประกอบกับการที่คนในวัยหนุ่มสาวมีการมุ่งอนาคตที่จะให้ตนเองมีสุขภาพ

ที่ดีเมื่อเป็นผู้สูงอายุ และมีโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูง จึงทำให้มีความรู้ที่จะเตรียมพร้อมในการดูแลสุขภาพเพื่อให้ตนเองมีสุขภาพที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมบุญ ยมนา ที่พบว่าตัวแปรระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงมีการเตรียมสุขภาพมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า<sup>(9)</sup>

4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ พบว่า การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ มีค่าอำนาจในการทำนายสูงที่สุด คือมีผลร้อยละ 17.4 รองลงมาคือ การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 21.3 หนี้สิน มีผลร้อยละ 24.3 อาชีพ มีผลร้อยละ 27.3 การรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุ มีผลร้อยละ 30.3 และการมุ่งอนาคต มีผลร้อยละ 32.6 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านจิตใจ อาจกล่าวได้ว่า วัยหนุ่มสาวที่มีการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจจะมีการเห็นประโยชน์ของการเตรียมพร้อมทางด้านจิตใจ มีการรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ และมีการมุ่งอนาคต เนื่องจากเมื่อเห็นข้อดีของการเตรียมพร้อมก็จะทำให้เกิดการศึกษาหาข้อมูลในนโยบายต่างๆ ที่จะเห็นประโยชน์แก่ตนเองในการวางแผนและนำไปปฏิบัติในอนาคต ประกอบกับอาชีพก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ เพราะการทำงานรับราชการและรัฐวิสาหกิจจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวซึ่งส่งผลต่อด้านจิตใจ นอกจากนี้ตัวแปรหนี้สินและตัวแปรการรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุจะมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจในทางตรงกันข้าม กล่าวคือประชาชนที่มีหนี้สินจะมีการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจน้อยกว่าคนที่ไม่มีหนี้สิน เนื่องจากประชาชนที่มีหนี้สินจะมีความวิตกกังวลในเรื่องการหารายได้มาเพื่อให้มีความเพียงพอกับรายจ่าย จึงยังไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการเตรียมความพร้อมด้าน

จิตใจ และวัยหนุ่มสาวที่มีการรับรู้สิทธิของผู้สูงอายุจะมีการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจที่ลดลง อาจเกิดจากการที่ได้รับทราบว่าเป็นผู้สูงอายุ รัฐบาลจะมีการช่วยเหลือให้แก่ผู้สูงอายุในด้านต่างๆ จึงทำให้ไม่ได้ให้ความสำคัญในการเตรียมใจที่จะรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อต้องเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภาณุวัฒน์ มีชนะ และคณะ ที่พบว่าประชาชนที่มีหนี้สินและไม่มีหนี้สินจะมีระดับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุที่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนที่ไม่มีหนี้สินจะมีระดับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุอยู่ในระดับสูงมากกว่าประชาชนที่มีหนี้สิน<sup>(10)</sup>

สำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม พบว่า การมุ่งอนาคตมีค่าอำนาจในการทำนายสูงที่สุด คือมีผลร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ การเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย มีผลร้อยละ 32.3 การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ มีผลร้อยละ 38.3 ระดับการศึกษาสูงสุด มีผลร้อยละ 42.7 และหนี้สิน มีผลร้อยละ 44.6 ซึ่งถือว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพรวม อาจกล่าวได้ว่า การที่คนวัยทำงานที่มีการมุ่งอนาคตนั้น จะต้องเกิดมาจากการเห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมในด้านสุขภาพร่างกาย การรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และระดับการศึกษา เนื่องจากผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงจะมีโอกาสได้รับ ข่าวสารความรู้ในการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มนี้ได้มีการวางแผนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมตั้งแต่เนิ่นๆ เพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตในวัยสูงอายุได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ประชาชนที่มีหนี้สินตั้งแต่ในวัยทำงาน ก็จะมีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อปลดหนี้สินก่อนที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับสมบุญ ยมนา พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 ใน 4 มีการเก็บออม แต่กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่ง ระบุว่าเงินออมไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในยามสูงอายุ สำหรับกลุ่มที่ไม่มี

การออมให้เหตุผลของการมีรายได้ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน มีเพียง 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการวางแผนการออม และปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้มีผลต่อการเตรียมการเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ<sup>(9)</sup>

จากการศึกษาครั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า ตัวแปรการมุงอนาคตสามารถเข้าร่วมทำนุบำรุงการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ทั้งที่เป็นรายด้านและภาพรวม โดยเข้าเป็นอันดับที่หนึ่ง ถึง 3 ใน 5 ด้าน อาจกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระที่สำคัญในการศึกษาครั้งนี้คือ การมุงอนาคตมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ อาจเนื่องมาจากประชาชนในวัยหนุ่มสาวเป็นวัยที่เริ่มมีการมุงอนาคตของตนเองให้เกิดความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น จึงได้มีการหาแนวทางในการเตรียมความพร้อมต่างๆ เพื่อให้ตนเองสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นแล้วจากการศึกษาจึงพบว่าประชาชนที่มีการมุงอนาคตจะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ Nummi JE ที่กล่าวถึงพัฒนาการของการมุงอนาคตจะมี 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เป็นการตั้งเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ชั้นที่ 2 เป็นชั้นการวางแผนในการปฏิบัติ โดยการตัดสินใจเลือกวิธีการ หรือแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนมีการตรวจสอบแนวทางว่าจะสามารถปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ หากว่าแนวทางที่เลือกไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ เพื่อให้ตนเองสามารถไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 3 คือ การดูความเป็นไปได้ เป็นขั้นประเมินความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในอนาคต หากสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ก็จะมีมุงอนาคตเพิ่มมากขึ้น แต่ถ้าสิ่งที่คาดหวังไม่เกิดขึ้นก็จะมีแนวทางในการแก้ปัญหา และเลือกแนวทางใหม่ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้<sup>(11)</sup>

### ข้อจำกัดในการวิจัย

การเก็บขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลในพื้นที่เขตสายไหมจำนวน 40 ชุมชน ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน จึงทำให้เกิดปัญหาในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นแล้วจึงทำให้เก็บข้อมูลล่าช้ากว่าที่กำหนด

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้า ประชาชนที่ศึกษามีการรับรู้เรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ และการรับรู้นโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าวัยสูงอายุที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยเนื่องจากประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ ดังนั้นทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้นำชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยการจัดทำโปสเตอร์ความรู้เรื่องสิทธิและนโยบายในการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นผู้สูงอายุในสถานประกอบการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสาร

2. จากการศึกษาค้นคว้าประชาชนในวัยทำงานมีการมุงอนาคตของตนเองในการที่จะเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ดังนั้น รัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อรองรับกับการมุงอนาคตของประชาชนให้เกิดการปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนเกิดการเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพในอนาคต

3. หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ควรมีการร่วมมือกันในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้สูงอายุ โดยการสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเตรียมความพร้อมมากยิ่งขึ้น เช่น โครงการการออมทางด้านเศรษฐกิจ โครงการที่ช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานเขต องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ควรมีการจัดทำนโยบายของท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพในอนาคต

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้นำในชุมชนควรมีการ

จัดกิจกรรมในการเผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพร่างกายและด้านจิตใจ เพื่อให้ประชาชนได้เกิดการเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนที่จะเป็นผู้สูงอายุ

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการเพิ่มตัวแปรการควบคุมตนเอง เนื่องจากทั้งตัวแปรการมุ่งอนาคตและตัวแปรการควบคุมตนเองเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กัน

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือแรงงานนอกระบบ เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดเตรียมนโยบายที่จะช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม

3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเชิงลึกของปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

### กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เขตสายไหมที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และผู้นำชุมชนตลอดจนประชาชนในเขตสายไหมทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

### เอกสารอ้างอิง

1. อภรณ์ ชิวะเกรียงไกร. ผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 13 มิ.ย. 2561]. แหล่งข้อมูล: <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/641444>
2. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. สถาบันครอบครัวมุมมองของนักสวัสดิการสังคม. กรุงเทพมหานคร: เจ พรินทร์. 2540.
3. คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว; 2545.
4. แจก ธนะศิริ. ชีวิตนี้มหัศจรรย์และพิสดารยิ่งนัก. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชัน; 2546.
5. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา; 2542.
6. Yamane T. Statistics: an introductory analysis. 3rd edition. New York: Harper and Roe Publication; 1973.
7. บรรลุ ศิริพานิช. คู่มือผู้สูงอายุ: ฉบับเตรียมตัวก่อนสูงอายุ (เตรียมตัวก่อนเกษียณการงาน). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน; 2550.
8. พรพิมล เสาะตัน. การเตรียมการก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุของประชากรในจังหวัดปราจีนบุรี [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552. 126 หน้า.
9. สมบุญ ยมนา. ประชากรวัยกลางคน: การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพในสังคมผู้สูงอายุใน 10-20 ปี ข้างหน้า. วารสารวิจัยทรัพยากรมนุษย์ 2551;3:20.
10. ภาณุวัฒน์ มีชนะ. การเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนวัยสูงอายุเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุคุณภาพ ตำบลหนองหญ้าไซ อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2560.
11. Nurmi JE. A review of the development of Future Orientation and Planning. Development Review 1991;11: 1-5.

**Abstract: Factors Influencing the Preparation for Elderly of Working People: a Case Study of Sai Mai District, Bangkok**

**Arparat Ingkapakorn, M.A., Nath Bhanthumnavin, Ph.D.**

*Social Development and Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand*

*Journal of Health Science 2019;28:22-36.*

The situation of current population indicated that the birth rate was decreasing whereas the elderly population was with increasing trend. Such change in population structure might cause many undesirable effects in the society; and efforts to mitigate the problems should be considered. The objective of this study was to assess the factors that might influence the transition toward elderly among working people. It was conducted in Sai Mai District of Bangkok. The study samples were 188 persons aged between 30–40 years old, selected by convenience sampling. Data were collected by questionnaire and analyzed by step-wise multiple linear regression. Reliability testing was performed by using KR–20 and Cronbach’s alpha coefficient. Statistical significance level was set at 0.05. It was found that there were 18 independent variables that were associated with the preparation for elderly in each aspect and overall. For the economic preparation, there were 6 independent variables which included future orientation (with 22.6% prediction value), level of education (31.7%), perceived policy on the preparation for elderly (36.5%), (benefits of being good health (38.7%), marital status (40.2%), and expenses (42.7%). As for the social preparation, 5 influenced variables were identified which include future orientation (28.2% prediction value), benefit of good mind (33.7%), level of education (35.6%), salary (37.6%) and perception about transform to elderly (39.5%). For health preparation there were 4 variables which included benefit of being good health (12.3% prediction value), perception of policy on the preparation for elderly (16.0%), future orientation (18.7%) and level of education (20.6%). Regarding the preparation of mind, 6 variables were identified: benefit of good mind (17.4% prediction value), perception of policy on the preparation for elderly (21.3%), financial debt (24.3%), having career (27.3%), perception about elderly’s rights (30.3%) and future orientation (32.6%). For the overall elderly preparation, 5 variables were identified including future orientation (26.7% prediction value), benefit of being good health (32.3%), perception of policy on the preparation for elderly (38.3%), level of education (42.7%) and debt (44.6%). This study concluded that the main influencing factor was the future orientation influencing the preparation for elderly of working people in each aspect and overall.

**Key words: benefit, elderly, future orientation, perception, preparation**